

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.І. Пирогова**

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор ЗВО з наукової роботи
проф. О. Власенко**

_____ підписано КЕП _____
« 27 » _____ 05 _____ 2022 р.

СУЧАСНА ПЕДІАТРІЯ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

з підготовки доктора філософії

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань **22 «Охорона здоров'я»**

спеціальність **228 «Педіатрія»**

мова навчання **українська, англійська**

**2022 рік
Вінниця**

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова, відділ аспірантури, докторантури

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

д.мед.н., проф. Дудник В.М.
к.мед.н., доцент Андрікевич І.І.
к.мед.н., доцент Мантак Г.І.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

завідувач кафедри педіатрії №1 ВНМУ імені М.І.Пирогова, д.мед.н., професор Яблонь О.С.

завідувач кафедри пропедевтики дитячих захворювань та догляду за хворими дітьми ВНМУ імені М.І.Пирогова, д.мед.н., проф. Булат Л.М.

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри педіатрії №2 Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова та рекомендовано до затвердження на центральній методичній раді / науковій комісії- «__26__» __04__ 2022 року, протокол № __10__

Схвалено на центральній методичній раді / науковій комісії та рекомендовано до затвердження Вченою радою «__24__» __05__ 2022 року, протокол № __7__

Схвалено Вченою радою Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова «__26__» __05__ 2020 року, протокол № __8__

Учений секретар

Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова

доц. Алла КОНДРАТЮК

Програма вивчення навчальної дисципліни «СУЧАСНА ПЕДІАТРІЯ» складена відповідно до Освітньо-наукової програми Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова

на третьому (освітньо-науковому рівні)

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

228 «Педіатрія»

(код і найменування спеціальності)

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Робоча програма навчання в аспірантурі зі спеціальності «Педіатрія» відображає сучасний стан цієї галузі і включає питання про найважливіші досягнення соматичної педіатрії, невідкладних станів в педіатрії, профілактики та зниження дитячої захворюваності.

Під час навчання, аспірант повинен досягнути високого рівня теоретичної і професійної підготовки, знання історії сучасної педіатрії, загальних її концепцій та методологічних підходів. При цьому передбачається всебічне розуміння в напрямку визначення різних клінічних варіантів та ускладнень найбільш поширених захворювань дитячого віку, планування обстеження хворої дитини та інтерпретування отриманих результатів при найбільш поширених захворювань дитячого віку, проведення диференційної діагностики і постановки попереднього клінічного діагнозу найбільш поширених захворювань дитячого віку, визначення тактики ведення хворого при найбільш поширених захворюваннях дитячого віку, діагностування невідкладних станів та надання екстреної допомоги при невідкладних станах у клініці дитячих хвороб, демонстрування вміння ведення медичної документації у клініці дитячих хвороб.

Аспіранту винесені питання диференційної діагностики найбільш поширених захворювань, а саме, органів дихання у дітей, захворювань системи кровообігу, системи кровотворення, ендокринної патології у дітей, захворювань органів травлення, органів сечової системи у дітей, найбільш поширених захворювань дітей неонатального віку, з наданням невідкладної допомоги при основних невідкладних станах в розрізі вищевказаних напрямків педіатрії та диспансерний нагляд за здоровими та хворими дітьми в умовах поліклініки.

Статус навчальної дисципліни: нормативна, професійно-вибіркова

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засвоєння особливостей перебігу, сучасних методів діагностики та використання новітніх технологій при лікуванні дітей із різною патологією.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни «Сучасна педіатрія» здійснюється, коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на II рівні вищої освіти, а також дисциплін: Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, Англійська мова у науково-медичному спілкуванні, Медична етика та деонтологія, Мова сучасного наукового тексту, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень, з якими інтегрується програма педіатрії. В свою чергу, Сучасна педіатрія формує засади поглибленого вивчення аспірантом наступних спеціалізованих дисциплін педіатричного профілю (пропедевтика дитячих хвороб, дитячі інфекційні хвороби, клінічна фармакологія, фтизіатрія, ендокринологія, алергологія, імунологія, соціальна медицина, клінічна біохімія та

мікробіологія, клінічна морфологія) та теоретичного (нормальна анатомія, патологічна анатомія, фізіологія, патологічна фізіологія, фармакологія, мікробіологія, гістологія та ембріологія).

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Сучасна педіатрія» є здобуття аспірантами теоретичних знань та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в педіатрії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Сучасна педіатрія» є формування системи знань, професійних умінь, педагогічної майстерності, дослідницько-інноваційної діяльності та практичних навичок під час ведення хворих педіатричного профілю.

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у освітньо-науковій програмі).

Результати навчання

Програмні результати навчання (РН):

- RN1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації
- RN2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій
- RN3 Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формувати питання та визначати шляхи їх рішення
- RN4 Формувати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження
- RN5 Розробляти дизайн та план наукового дослідження
- RN7 Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників
- RN8 Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності
- RN9 Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження
- RN10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство
- RN11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій
- RN12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
- RN16 Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
- RN17 Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Очікувані результати навчання з дисципліни:

1. Здобувач вищої освіти може назвати клінічні прояви, сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики гострих інфекцій верхніх та нижніх дихальних шляхів. Він здатний призначити та обґрунтувати базисну терапію цих інфекцій, оцінити її ефективність та безпечність.
2. Здобувач вищої освіти здатний пояснити патогенез розвитку обструктивних захворювань органів дихання, обґрунтувати та інтерпретувати результати сучасних методів діагностики та динамічного спостереження за пацієнтами, призначати лікування на підставі принципів доказової медицини. Надавати невідкладну допомогу при гострій дихальній недостатності у дітей, нападі БА у дітей.
3. Пояснити сутність загально медичної проблеми профілактики, вчасної діагностики та ефективного лікування дітей з алергологічною патологією. Надавати невідкладну допомогу при анафілактичному шоці у дітей.
4. Володіти навичками діагностики, диференційної діагностики та лікування дітей з кардіальною патологією. Надавати невідкладну допомогу при гострій серцевій та судинній недостатності у дітей, при гіпертензивному кризі у дітей.
5. Здобувач вищої освіти може назвати клінічні ознаки та класифікацію порушень ритму і провідності серця відповідно до сучасних стандартів та даних доказової медицини, діагностувати їх використовуючи сучасні додаткові методи дослідження, обґрунтовувати та призначити лікування, визначитись із тактикою ведення пацієнта. Надавати невідкладну допомогу при порушеннях серцевого ритму та провідності у дітей.
6. Здатний назвати сучасні дані щодо клінічних проявів, класифікації, обґрунтувати найбільш інформативні новітні методи діагностики та лікування дітей з ревматологічною патологією.
7. Проводити диференційну діагностику суглобового синдрому. Володіти навичками призначення специфічних найінформативніших лабораторних та інструментальних досліджень, оцінювання їх результатів у пацієнтів із системними захворюваннями сполучної тканини. Обґрунтовувати, призначати відповідне лікування та оцінювати його ефективність.
8. Володіти навичками діагностики захворювань травного тракту, застосовуючи сучасні специфічні та найбільш інформативні методи, призначати та оцінювати їх лікування, використовуючи новітні дані доказової медицини. Надавати невідкладну допомогу при гострій печінковій недостатності у дітей.
9. Володіти навичками діагностики патології сечовидільної системи, назвати основні ознаки захворювань нирок, призначати відповідне сучасне лікування та оцінювати його ефективність. Надавати невідкладну допомогу при ГНН у дітей.
10. Володіти навичками диференційної діагностики гематологічних захворювань дитячого віку та назвати принципи їх сучасного лікування.
11. Володіти навичками надання невідкладної допомоги при зупинці серцевої діяльності та зовнішнього дихання у дітей. Надавати невідкладну допомогу при лихоманці, судомах у дітей.
12. Проводити ранню діагностику та диференційну діагностику ендокринних порушень у дітей. Призначати сучасне лікування ґрунтуючись на даних доказової медицини.
13. Здобувач вищої освіти здатний пояснити принципи сучасної лабораторної діагностики туберкульозу, назвати найінформативніші методи, оцінювати їх результати.
14. Здобувач вищої освіти повинен знати принципи ведення хворих дітей першого року життя. Знати принципи імунопрофілактика в педіатрії. Знати методи профілактики, прогноз при захворюваннях у дітей та їх ускладненнях.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість годин	Кредити ЄКТС	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Сучасна педіатрія	Модуль 1	75	2,5	12	38	25

Змістові модулі

Змістовий модуль 1. Ведення хворих в педіатричній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій.

Ведення хворих дітей першого року життя. Ведення хворих дітей з патологією бронхолегеневої системи. Ведення хворих дітей з алергологічною патологією. Ведення хворих дітей з кардіоревматологічною патологією. Діагностика та лікування мультисистемного запального синдрому у дітей, асоційованого з COVID 19. Ведення хворих дітей з патологією травної системи. Ведення хворих дітей з патологією сечової системи. Сучасні погляди щодо ведення дітей з патологією крові. Сучасні погляди щодо ведення дітей з лейкозами та лімфомами.

Змістовий модуль 2. Актуальні питання педіатричної науки.

Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в педіатрії. Новітні напрямки наукових досліджень в педіатрії. Сучасні методи лабораторної діагностики в педіатрії. Сучасні методи інструментальної діагностики в педіатрії. Доказова медицина в сучасній педіатричній науці. Коморбідність в педіатрії як проблема сучасної науки. Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в педіатрії. Етика та методологія наукового дослідження. Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень.

Змістовий модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в педіатрії.

Надання невідкладної допомоги при зупинці серцевої діяльності та зовнішнього дихання у дітей. Надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатності у дітей. Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій та судинній недостатності у дітей, порушеннях серцевого ритму та провідності у дітей. Надання невідкладної допомоги при гіпертензивному кризі у дітей. Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності у дітей. Надання невідкладної допомоги при ГНН у дітей. Надання невідкладної допомоги при нападі БА у дітей. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці у дітей. Надання невідкладної допомоги при лихоманці у дітей. Надання невідкладної допомоги при судомах у дітей. Надання невідкладної допомоги при геморагічному синдромі у дітей.

Змістовий модуль 4. Профілактика захворювань дитячого віку.

Імунопрофілактика в педіатрії. Профілактика респіраторної патології у дітей, заходи попередження захворюваності у дітей, які часто хворіють. Первинна та вторинна профілактика гострої ревматичної лихоманки у дітей. Вторинна профілактика інфекційного ендокартиту у дітей. Профілактика артеріальної гіпертензії у дітей. Профілактика ожиріння у дітей. Профілактика патології травної системи у дітей. Профілактика патології сечової системи у дітей. Профілактичні заходи в дитячій алергології. Профілактика порушень фізичного та нервово-психічного розвитку, формування дефіцитних станів у дітей першого року життя.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Аспірантура		
	у тому числі		
	Л	С.Р	Пр
Змістовий модуль 1. Ведення хворих в педіатричній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій.			
Тема 1. Ведення хворих дітей першого року життя.	-	-	2
Тема 2. Сучасні погляди щодо ведення дітей з патологією бронхолегеневої системи.	3	-	2
Тема 3. Ведення хворих дітей з алергологічною патологією.	-	-	2
Тема 4. Сучасні погляди щодо ведення дітей з кардіоревматологічною патологією.	3	-	2
Тема 5. Діагностика та лікування мультисистемного запального синдрому у дітей, асоційованого з COVID 19.	-	-	2
Тема 6. Ведення хворих дітей з патологією травної системи.	-	-	2
Тема 7. Ведення хворих дітей з патологією сечової системи.	-	-	2
Тема 8. Сучасні погляди щодо ведення дітей з патологією крові	-	-	2
Тема 9. Сучасні погляди щодо ведення дітей з лейкозами	-	-	2
Тема 10. Сучасні погляди щодо ведення дітей з лімфомами	-	-	2
Разом за змістовий модуль 1	6	-	20
Змістовий модуль 2. Актуальні питання педіатричної науки.			
Тема 1. Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в педіатрії. Новітні напрямки наукових досліджень в педіатрії. Сучасні методи лабораторної діагностики в педіатрії.	-	3	-
Тема 2. Сучасні методи інструментальної діагностики в педіатрії. Доказова медицина в сучасній педіатричній науці.	-	3	-
Тема 3. Коморбідність в педіатрії як проблема сучасної науки. Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в педіатрії. Етика та методологія наукового дослідження. Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень.	-	3	-
Разом за змістовий модуль 2	-	9	-
Змістовий модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в педіатрії.			
Тема 1. Надання невідкладної допомоги при захворюваннях органів дихання.	3	-	3
Тема 2. Надання невідкладної допомоги при серцево-судинній патології у дітей.	-	-	3
Тема 3. Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності у дітей	-	-	3
Тема 4. Надання невідкладної допомоги при гострій нирковій недостатності у дітей	-	-	3
Тема 5. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, лихоманці та судомах у дітей.	3	-	3
Тема 6. Надання невідкладної допомоги при геморагічному синдромі у дітей.	-	-	3

Разом за змістовий модуль 3		6	-	18
Змістовий модуль 4. Профілактика захворювань дитячого віку.				
Тема 1. Сучасні підходи до імунопрофілактики в педіатрії.		-	2	-
Тема 2. Профілактика респіраторної патології у дітей.		-	2	-
Тема 3. Профілактика серцевої патології у дітей.		-	2	-
Тема 4. Профілактика патології травної систем у дітей.		-	2	-
Тема 5. Профілактика патології сечової систем у дітей.		-	2	-
Тема 6. Профілактичні заходи в дитячій алергології.		-	2	-
Тема 7. Профілактика порушень фізичного та нервово-психічного розвитку у дітей першого року життя.		-	2	-
Тема 8. Профілактика формування дефіцитних станів у дітей 1-року життя.		-	2	-
Разом за змістовий модуль 4		-	16	-
Всього годин за дисципліну		12	25	38

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Доказова медицина в сучасній клінічній педіатрії	3
2.	Інноваційні напрямки наукових досліджень в педіатрії	3
3.	Сучасні принципи надання невідкладної допомоги при захворюваннях органів дихання та серцево-судинній патології у дітей.	3
4.	Сучасні принципи надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, лихоманці та судомах у дітей.	3
	Всього годин	12

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ведення хворих дітей першого року життя.	2
2.	Сучасні погляди щодо ведення дітей з патологією бронхолегеневої системи.	2
3.	Ведення хворих дітей з алергологічною патологією.	2
4.	Сучасні погляди щодо ведення дітей з кардіоревматологічною патологією.	2
5.	Діагностика та лікування мультисистемного запального синдрому у дітей, асоційованого з COVID 19.	2
6.	Ведення хворих дітей з патологією травної системи.	2
7.	Ведення хворих дітей з патологією сечової системи.	2
8.	Сучасні погляди щодо ведення дітей з патологією крові	2
9.	Сучасні погляди щодо ведення дітей з лейкозами	2
10.	Сучасні погляди щодо ведення дітей з лімфомами	2
11.	Надання невідкладної допомоги при захворюваннях органів дихання.	3
12.	Надання невідкладної допомоги при серцево-судинній патології у дітей.	3
13.	Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності у	3

	дітей	
14.	Надання невідкладної допомоги при гострій нирковій недостатності у дітей	3
15.	Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, лихоманці та судомках у дітей.	3
16.	Надання невідкладної допомоги при геморагічному синдромі у дітей.	3
	Всього годин	38

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в педіатрії. Новітні напрямки наукових досліджень в педіатрії. Сучасні методи лабораторної діагностики в педіатрії.	3
2.	Сучасні методи інструментальної діагностики в педіатрії. Доказова медицина в сучасній педіатричній науці.	3
3.	Коморбідність в педіатрії як проблема сучасної науки. Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в педіатрії. Етика та методологія наукового дослідження. Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень.	3
4.	Сучасні підходи до імунопрофілактики в педіатрії.	2
5.	Профілактика респіраторної патології у дітей.	2
6.	Профілактика серцевої патології у дітей.	2
7.	Профілактика патології травної систем у дітей.	2
8.	Профілактика патології сечової систем у дітей.	2
9.	Профілактичні заходи в дитячій алергології.	2
10.	Профілактика порушень фізичного та нервово-психічного розвитку у дітей першого року життя.	2
11.	Профілактика формування дефіцитних станів у дітей 1-року життя.	2
	Всього годин	25

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ: Участь в клінічних розборах, інформаційні повідомлення з актуальних тем сучасної педіатрії, підготовка презентацій та клінічних кейсів, доповідь на науково-практичних конференціях, засвоєння ключових методів діагностики, засвоєння основних принципів надання невідкладної допомоги.

8. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ: опрацювання матеріалу згідно тематичного плану із застосуванням сучасних інформативних технологій, опрацювання та моделювання клінічних ситуацій, пошуку on-line спеціалізованих ресурсів з презентацією сучасних методів дослідження та лікування.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекція, пояснення, бесіда, організація досліджень, розповідь, ілюстрація, спостереження, клінічно-дослідні роботи, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, пізнавальні ігри шляхом моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий досвід.

10. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ (КОНТРОЛЮ): усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль; програмований контроль.

11. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: залікові бали здобувача складаються з суми балів поточного контролю, отриманих під час занять.

12. ФОРМА ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: Оцінка з дисципліни визначається за результатами поточної навчальної діяльності здобувача із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у 200-бальну шкалу.

Критерії оцінювання кожної теми:

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Критерії оцінювання

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що закінчується заліком прийнятої рішенням Вченої ради ВНМУ протокол №2 від 28.09.10.

Система перерахунку балів отриманих здобувачами (для заліку).

Форма контролю і система оцінювання знань з дисципліни здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни та інструкції, прийнятої рішенням Вченої ради ВНМУ протоколом №2 від 28.09.2010 року. Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що закінчуються заліком прийнята рішенням Вченої ради ВНМУ протокол №2 від 28.09.10.

Вивчення предмету закінчується заліком, який відбувається на останньому за розкладом занятті. Оцінювання знань відбувається наступним чином: сума всіх поточних оцінок ділиться на кількість практичних занять. Отримане середнє значення оцінки переводиться у бали згідно

єдиної універсальної шкали перерахунку традиційних оцінок з 5-бальної системи у рейтингові бали (200 балів). Для дисциплін, що закінчуються заліком, залік ставиться при мінімальній кількості балів 120.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою Для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,99	B	
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	
	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських занять), самостійної роботи, питання, методичні вказівки, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Основи педіатрії за Нельсоном: у 2 томах. / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман; переклад 8-го англ. Видання, 2019. – Т1 -378 с., Т2 – 426 с.
2. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку. Навчальний посібник з педіатрії. За редакцією Дудник В.М. – Вінниця. – 2 вид. «ТВОРИ», 2019. – 675с. Затвердження: ДУ Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України (протокол засідання Комісії №4 від 16.12.2016 р.) та Вченою радою ВНМУ імені М.І.Пирогова (протокол засідання Вченої ради №10 від 28.04.2016 р.).
3. Nelson textbook 20th Edition by Robert M. Kliegman, MD, Richard E. Behrman, MD, Hal B. Jenson, MD and Bonita F. Stanton, MD. 2018. Видавництво: SAUNDERS
4. Robert Kliegman Joseph St. Geme. Nelson Textbook of Pediatrics, 2-Volume Set. 21st Edition. 2019. Elsevier. 4264 p.

Допоміжна

1. Захворювання дитячого віку. За ред. О.С.Яблонь. «Видавництво «Тезис», 2018. – 256 с.(затверджено Вченою радою ВНМУ ім.М.І.Пирогова, 2018 р.)Acute Exacerbations of Pulmonary Diseases/ Pierre-Régis Burgel, Marco Contoli, José Luis López-Campos/ 2017/ERS Monograph/p. 224
2. Хвороби системи крові та ендокринної системи у дітей (5-е видання) / Дудник В.М., Мантак Г.І., Андрікевич І.І. (2018). — Вінниця. – 387 с. Затвердження: Центральний методком з вищої медичної освіти МОЗ України як навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації (протокол №2 від 26.10.2011

р.), засідання науково-методичної Комісії з медицини Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України) та Вченою радою ВНМУ імені М.І.Пирогова (протокол №8 від 31.05.2011 р.).

3. Клінічні рекомендації EAU (European Urology Association, 2015 Guidelines on Urological Infections, Updates 2019) <http://uroweb.org/guideline/paediatric-urology/>
4. Adam J. Shapiro et al. Diagnosis of Primary Ciliary Dyskinesia An Official American Thoracic Society Clinical Practice Guideline., *Am J Respir Crit Care Med* Vol 197, Iss 12, pp e24–e39, Jun 15, 2018
5. Acute Exacerbations of Pulmonary Diseases. Pierre-Régis Burgel, Marco Contoli, José Luis López-Campos., *ERS Monograph*, 2017, p. 224
6. Allen Hugh D. et al. *Moss & Adams Heart Disease in Infants, Children and Adolescents* 9th. ed. — Wolters Kluwer, 2016. — 3438 p.
7. Allergies and Adolescents. Transitioning Towards Independent Living/ David R. Stukus/ 2018/Springer/253p.
8. American Diabetes Association's Standards of Medical Care in Diabetes — 2018. *Diabetes Care*. 2018;41(Suppl 1):S1-S159
9. American Thyroid Association Statement on Postoperative Hypoparathyroidism: Diagnosis, Prevention, and Management in Adults Lisa A. Orloff, *et al.*, *THYROID* Volume 28, Number 7, 2018. doi: 10.1089/thy.2017.0309
10. Arlt W & The Society for Endocrinology Clinical Committee. Society for Endocrinology Endocrine Emergency Guidance. Emergency management of acute adrenal insufficiency (adrenal crisis) in adult patients. *Endocrine Connections* 2016 5 G1–G3. (<https://doi.org/10.1530/EC-16-0054>)
11. Anthony J. et al. (Eds.) *Heart Failure in the Child and Young Adult: From Bench to Bedside*. Academic Press, 2018. — 789 p.
12. Baldeweg, S.E.; Ball, S.; Brooke, A.; Gleeson, H.K.; Levy, M.J.; Prentice, M.; Wass, J.; Society for Endocrinology Clinical Committee. Society For Endocrinology Clinical Guidance: Inpatient management of cranial diabetes insipidus. *Endocr. Connect.* 2018, 7, G8–G11.
13. *Benign Hematologic Disorders in Children*. Edited by Michel U. Callaghan. Volume 65, Issue 3, P. 407–622. 2018.
14. Bhasin S et al. Testosterone therapy in men with hypogonadism: an Endocrine Society Clinical Practice Guideline. *J. Clin. Endocrinol. Metab* 103, 2018, p. 1715–1744.
15. Bickley, Lynn S. *Bates' pocket guide to physical examination and history taking* / Lynn S. Bickley, Peter G. Szilagyi. — 7th ed. 2018.
16. Bornstein, S. R., Allolio, B., Arlt, W., Barthel, A., Don-Wauchope, A., Hammer, G. D., Husebye, E. S., Merke, D. P., Murad, M. H., Stratakis, C. A., & Torpy, D. J. Diagnosis and treatment of Primary Adrenal Insufficiency: an Endocrine Society Clinical Practice Guideline. *J Clin Endocrinol Metab*, 101(2), 2016., pp. 364-389.
17. Brian E. L. Perspective: An easier diagnosis // *Nature*.- 2016.- № 533.- P. 107.
18. British Committee for Standards in Haematology. (2016b) Guidelines on red cell transfusion in sickle cell disease. Part I: principles and laboratory aspects. *British Journal of Haematology*,
19. British Committee for Standards in Haematology. (2016c) Guidelines on red cell transfusion in sickle cell disease. Part II: indications for transfusion. *British Journal of Haematology*,
20. B.S. Joly, P. Coppo, A. Veyradier. Thrombotic thrombocytopenic purpura, *Blood*, 129 (21), 2017, 2836—2845.
21. Cabana, Michael D. *5-Minute Pediatric Consult. Standarts/ Lippincott Williams & Wilkins (LWW)*. 2018. 1136p.

22. Chang, A. B., Bush, A., & Grimwood, K. Bronchiectasis in children: diagnosis and treatment. *The Lancet*, 392(10150), 2018, 866–879. doi:10.1016/s0140-6736(18)31554-x
23. Charles A. Sklar, Zoltan Antal, Wassim Chemaitilly et al. Pituitary and Growth Disorders in Survivors of Childhood Cancer: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline. *J Clin Endocrinol Metab*, August 2018, 103(8):2761–2784
24. Christian B. Laursen, Najib M. Rahman, Giovanni Volpicelli. *Thoracic Ultrasound*. ERS Monograph, 2018, p. 268
25. Clinical Guidelines: Care of Children with Cystic Fibrosis. Royal Brompton Hospital, 2020
26. Clinical guideline. Constipation in children and young people: diagnosis and management, NICE 10 July 2017
27. Colombatti, R., Sainati, L., & Trevisanuto, D. Anemia and transfusion in the neonate. *Seminars in Fetal and Neonatal Medicine*, 21(1), 2018, p 2—9. doi:10.1016/j.siny.2015.12.001
28. Couper JJ, Haller MJ, Greenbaum CJ, et al. ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2018 Stages of type 1 diabetes in children and adolescents. *Pediatric diabetes*. 2018;19(Suppl. 27):20-27.
29. Dennis C. Stokes *Pediatric Pulmonology, Asthma, and Sleep Medicine: A Quick Reference Guide* [Paperback]. American Academy of Pediatrics, 2018. ISBN-13: 978-1-61002-142-5/890 p.
30. Dhawan A., Guandalini S., Dranski D. et al. *Textbook of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition: A Comprehensive Guide to Practice*; 2016
31. Douglas A. Drossman *Functional Gastrointestinal Disorders: History, Pathophysiology, Clinical Features, and Rome IV Gastroenterology* 2016;150:1262–1279 DOI: <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2016.02.032>
32. Editors in chief: Dennis C. Stokes *Pediatric Pulmonology, Asthma, and Sleep Medicine: A Quick Reference Guide* [Paperback]/ American Academy of Pediatrics/2018/ISBN-13: 978-1-61002-142-5/890 p
33. Edeani A. and Shirali A. *Tumor Lysis Syndrome*, American Society of Nephrology, 2016.
34. Empar Lurbea, Enrico Agabiti-Roseic, J. Kennedy Cruickshank et al. 2016 European Society of Hypertension guidelines for the management of high blood pressure in children and adolescents. *Journal of Hypertension* 2016; 34; DOI:10.1097/HJH.0000000000001039
35. European Association for the Study of the Liver (EASL), European Association for the Study of Diabetes (EASD), European Association for the Study of Obesity (EASO). EASL-EASD-EASO clinical practice guidelines for the management of non-alcoholic fatty liver disease. *J Hepatol*. 2016; 64:1388–402.
36. European Association of Urology. EAU Guidelines on male hypogonadism. 2018. EAU <https://uroweb.org/guideline/male-hypogonadism/>
37. Erik A. Jensen Strategies Prevention of Bronchopulmonary Dysplasia: A Summary of Evidence-Based., *NeoReviews.*, 9, 2019; 20; e189
38. ESPGHAN Guidelines on Gastrointestinal and Nutritional Complications, *JPGN* Volume 65, Number 2, August 2017
39. Floch, Martin H. *Netter's Gastroenterology*. 3rd Ed. 2018. 452 p.
40. Flynn JT, Kaelber DC, Baker-Smith CM, et al. Clinical Practice Guideline for Screening and Management of High Blood Pressure in Children and Adolescents. *Pediatrics*. 2017; 140(3): e20171904
41. Grinspon RP, Urrutia M & Rey RA Male central hypogonadism in paediatrics — the relevance of follicle-stimulating hormone and Sertoli cell markers. *Eur.Endocrinol* 14, 67, 2018.
42. Guandalini, S. *Textbook of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition. A Comprehensive Guide to Practice/* Guandalini, S., Dhawan, A., Branski, D. – 2016

43. Hattersley AT, Greeley SA, Polak M, et al. ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2018: The diagnosis and management of monogenic diabetes in children and adolescents. *Pediatr Diabetes*. 2018; 19(Suppl. 27):47-63.
44. Harrison's Endocrinology, 4E (2016) / J. Larry Jameson. 2016, ISBN 9781259835735.
45. Hoffman R. Hematology. Basic Principles and Practice, 7th edition, 2018
46. Infants and Children: Acute Management of Community Acquired Pneumonia. Guideline of Secretary, NSW Health, 2018.
47. Jan L. Brożek, Jean Bousquet et al. Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA) guidelines 2016. *J Allergy Clin Immunol.*, 2017, 140, p. 950-8.
48. Jian Xiao et al. A 20-year study on treating childhood infective endocarditis with valve replacement in a single cardiac center in China. *J Thorac Dis* 2016; 8(7): 1618-1624
49. Kahaly GJ, Bartalena L, Hegedüs L, et al. European Thyroid Association Guideline for the Management of Graves' Hyperthyroidism. *Eur Thyroid J*. 2018, Aug;7(4): 167-186. doi: 10.1159/000490384
50. Kanakis GA & Nieschlag E Klinefelter syndrome: more than hypogonadism. *Metabolism* 86, 2018, p. 135–144.
51. KDIGO Clinical Practice Guideline Update for the Diagnosis, Evaluation, Prevention, and Treatment of Chronic Kidney Disease–Mineral and Bone Disorder (CKD-MBD). *Kidney Inter. Suppl.* 7, 2017., 1., p. 1-60.
52. Lesley Rees, Paul A. Brogan, Detlef Bockenhauer Paediatric nephrology (Oxford Specialist Handbooks in Paediatrics) 2nd edition. Oxford University Press, 2017.
53. Magge SN, Goodman E, Armstrong SC, Committee on Nutrition Section on Endocrinology Section on Obesity. The metabolic syndrome in children and adolescents: shifting the focus to cardiometabolic risk factor clustering. *Pediatrics*. 2017, 140:e20171603. doi: 10.1542/peds.2017-1603
54. Morice AH, Millqvist E, Bieksiene K, et al. ERS guidelines on the diagnosis and treatment of chronic cough in adults and children. *Eur Respir J* 2019; in press (<https://doi.org/10.1183/13993003.01136-2019>).
55. Nicola L. Jones et al. Joint ESPGHAN/NASPGHAN Guidelines for the Management of *Helicobacter pylori* in Children and Adolescents, 2016, JPGN Volume 64, Number 6, June 2017.
56. Oliver J, Malliya Wadu E, Pierse N, et al. Group A Streptococcus pharyngitis and pharyngeal carriage: A meta-analysis. *PLOS Neglected Tropical Diseases* 2018; 12(3): e0006335
57. Pediatric endocrinology and inborn errors of metabolism, Second Edition /Kyriakie Sarafaglou; associate editors, Georg Hoffmann, Karl Roth; consulting editor, Howard Courtney. McGrawHill Medical, 2017. 1008 pages; ISBN 9780071773133
58. Pediatric Obesity Guideline Resources. Full Guideline: Pediatric Obesity. Assessment, Treatment, and Prevention. *JCEM* | January 2017. Dennis M. Styne (chair), Silva A. Arslanian, Ellen L. Connor, Ismaa Sadaf Farooqi, M. Hassan Murad, Janet H. Silverstein, and Jack A. Yanovski
59. Perth Children's Hospital "Adrenal insufficiency" guideline: <https://pch.health.wa.gov.au/For-health-professionals/Emergency-Department-Guidelines/Adrenal-insufficiency>
60. Prater Kathleen Joan, Hubbard Joyce Ellis (eds.) Pediatric Arrhythmias and EKGs for the Health Care Provider. Springer Publishing Company, 2017., 293 p.
61. Prater Kathleen Joan, Hubbard Joyce Ellis (eds.) Pediatric Arrhythmias and EKGs for the Health Care Provider. Springer Publishing Company, 2017. — 293 p.
62. Pulmonary Emergencies/ Leo Heunks, Alexandre Demoule, Wolfram Windisch/ 2016/ ERS Monograph/p.229
63. Rachel Rosen et al. Pediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology,

- and Nutrition (NASPGHAN) and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition (ESPGHAN) *J Pediatr Gastroenterol Nutr.* 2018 Mar; 66(3): 516–554. doi: 10.1097/MPG.0000000000001889
64. Rossetti R, Ferrari I, Bonomi M, Persani L. Genetics of primary ovarian insufficiency. *Clin Genet.* 2017 Feb;91((2)):183–98.
 65. Sanwo O., Lazner M., Perera L. Paediatric Clinical Practice Guideline, Chronic or functional abdominal pain Paediatric Gastroenterology Team 2018
 66. SARS, MERS and other Viral Lung Infections/ David S. Hui, Giovanni A. Ross, Sebastian L. /2016/ERS Monograph/p.110
 67. Shankar RK, Backeljauw PF. Current best practice in the management of Turner syndrome. *Ther Adv Endocrinol Metab.* 2018 Jan;9((1)):33–40.
 68. Shawn L. Ralston et al. Clinical Practice Guideline: The Diagnosis, Management, and Prevention of Bronchiolitis/ The American Academy of Pediatrics, 2018
 69. Sibylle A. Kozek-Langenecker et al. Management of severe perioperative bleeding: guidelines from the European Society of Anaesthesiology. *Eur J Anaesthesiol* 2017; 34:332–395.
 70. Simoni M & Huhtaniemi I (eds) *Endocrinology of the Testis and Male Reproduction.*, Springer International Publishing, 2017.
 71. Speiser PW, Arlt W, Auchus RJ, Baskin LS, Conway GS, Merke DP, et al. Congenital Adrenal Hyperplasia Due to Steroid 21-Hydroxylase Deficiency: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline. *J Clin Endocrinol Metab.* 2018 Nov 1;103(11):4043–88, <https://doi.org/10.1210/jc.2018-01865>
 72. Sweet D.G., et al. European Consensus Guidelines on the Management of Respiratory Distress Syndrome 2016 Update. *Neonatology.* 2017;111(2):107-125. PMID: 27649091.
 73. The Harriet Lane Handbook: 20th Edition/ Elsevier/2018/1269p
 74. SARS, MERS and other Viral Lung Infections/ David S. Hui, Giovanni A. Ross, Sebastian L. /2016/ERS Monograph/p.110
 75. Vinay Kumar, Abul Abbas, Jon Aster Robbins Basic Pathology 10th Edition / Vinay Kumar, Abul Abbas, Jon Aster., Elsevier, 2017, P.952
 76. Williams, A.CdeC, Craig K.D. Updating the Definition of Pain. *Pain.* 2016. № 157. P. 2420—2423.
 77. Wollenberg, A., Barbarot, S., Bieber, et al.. Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) in adults and children: part II. *Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology*, 32(6), 2018., p. 850–878. doi:10.1111/jdv.14888
 78. Wollenberg, A., Barbarot, S., Bieber, et al.. Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) in adults and children: part I. *Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology*, 32(5), 2018., p.657–682. doi:10.1111/jdv.14891
 79. Zitelli and Davis' Atlas of Pediatric Physical Diagnosis, 7th Edition/Elsevier/2018/1032p.
 80. Zuberbier T, Aberer W, Asero R, et al. Endorsed by the following societies: AAAAI, AAD, AAIITO, ACAAI, AEDV, APAAACI, ASBAI, ASCIA, BAD, BSACI, CDA, CMICA, CSACI, DDG, DDS, DGAKE, DSA, DST, EAACI, EIAS, EDF, EMBRN, ESCD, GA²LEN, IAACI, IADV, JDA, NVvA, MSAI, EOGDV, PSA, RAACI, SBD, SFD, SGAI, SGDV, SIAAIC, SDeMaST, SPDV, TSD, UNBB, UNEV and WAO. The EAACI/GA²LEN/EDF/WAO guideline for the definition, classification, diagnosis and management of urticaria. *Allergy.* 2018;73:1393-1414. <https://doi.org/10.1111/all.13397>

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Загальні (україномовні):

1. Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова: <http://vnmu.edu.ua>
2. Бібліотека Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова: <http://library.vnmu.edu.ua>
3. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
4. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
5. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
6. Всесвітня організація охорони здоров'я <https://www.who.int/ru/home#>
7. Українська академія педіатричних спеціальностей: <https://www.uaps.org.ua/>

Загальні (англомовні):

1. Medscape Pediatrics: <https://www.medscape.com/pediatrics>
2. Pubmed portal: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
3. UpToDate: <https://www.uptodate.com/home>
4. British Medical Journal Learning: <https://new-learning.bmj.com/>
5. Центр контролю захворювань: <https://www.cdc.gov/>
6. Медичні калькулятори: <https://www.mdcalc.com/>
7. Калькулятор індексу маси тіла: <https://www.bmi-calculator.net/>

Сайти педіатричних асоціацій:

1. The European Academy of Paediatrics: <https://www.eapaediatrics.eu/>
2. The American Academy of Pediatrics: <https://www.aappublications.org/>
3. European Paediatric Association/Union of National European Paediatric Societies and Associations: <http://www.epa-unepsa.org/>
4. European Society for Paediatric Research (ESPR): <https://www.espr.eu/>
5. European Society for Paediatric Endocrinology: <https://www.eurospe.org/>
6. The European Society For Paediatric Infectious Diseases: <https://www.espid.org/>
7. American Heart Association: <https://www.heart.org/>
8. European Resuscitation Council: <https://www.erc.edu/>
9. European Academy of Allergy & Clinical Immunology: <https://www.eaaci.org/>
10. The European Respiratory Society: <https://www.ersnet.org/>
11. Society for Endocrinology: <https://www.endocrinology.org/>
12. International Society of Endocrinology: <https://www.isendo.org/>
13. The European Hematology Association: <https://ehaweb.org/>
14. American Society of Hematology <https://www.hematology.org/>
15. European Society for Blood and Marrow Transplantation: <https://www.ebmt.org/>
16. The American Society of Pediatric Hematology/Oncology: <http://aspho.org/>
17. European Renal Association - European Dialysis and Transplant Association: <https://www.era-edta.org/en/>
18. International Society of Nephrology: <https://www.theisn.org/>
19. American Society of Nephrology: <https://www.asn-online.org/>
20. European Society of Cardiology: <https://www.escardio.org/>
21. American College of Cardiology: <https://www.acc.org/#sort=%40commonsortdate%20descending>
22. The European Society for Paediatric Gastroenterology Hepatology and Nutrition (ESPGHAN): <https://www.espghan.org/>
23. International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes (ISPAD): <https://www.ispad.org/page/ELearningPortal>